

**3η Προκήρυξη της Δράσης «Επιστήμη και Κοινωνία»
με τίτλο «Κόμβοι Έρευνας, Καινοτομίας και Διάχυσης»**

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ: ΓΛΩΣΣΕΣ ΓΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΑΞΙΕΣ

ΑΚΡΩΝΥΜΙΟ ΕΡΓΟΥ: ΓΛΩΣΑΝΑΞ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΟΥ: 2019

ΙΔΡΥΜΑ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΚΥΡΙΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 38

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

«ΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΓΛΩΣΣΩΝ»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

<i>Ενότητες</i>	<i>Σελίδες</i>
1. Εισαγωγή	3
2. Λόγος 1 - Διευρύνεται η ματιά μας για τον κόσμο	3
3. Λόγος 2 - Αποκτούμε ενσυναίσθηση	4
4. Λόγος 3 - Οι περισσότεροι άνθρωποι είναι πολύγλωσσοι	4
5. Λόγος 4 - Βοηθάει το μυαλό να εξελιχθεί	5
6. Λόγος 5 - Με ετοιμάζει για μια καλύτερη εργασία στο μέλλον	5

1. Εισαγωγή

Το εκπαιδευτικό υλικό «Λόγοι εκμάθησης γλωσσών» φτιάχτηκε για παιδιά Δημοτικού και για τους/τις εκπαιδευτικούς τους. Προσφέρει ιδέες για δραστηριότητες, καθώς και επαρκή τεκμηρίωση, ώστε να εισαχθεί το αντικείμενο της πολυγλωσσίας στο Δημοτικό Σχολείο. Στη σημερινή τους κατάσταση, τα προγράμματα σπουδών και τα βιβλία του ελληνικού Δημοτικού Σχολείου δεν προωθούν καθόλου την εκμάθηση γλωσσών. Αντιμετωπίζουν τις γλώσσες ως χωριστές οντότητες, χωρίς επαφές και σχέσεις μεταξύ τους, για να δώσουν τελικά χώρο σε μόλις 4 γλώσσες: στα ελληνικά, στα αγγλικά και, στην 5^η Δημοτικού, δηλαδή σε ηλικίες γύρω στα 11 έτη, σε μια τρίτη γλώσσα, με επιλογή ανάμεσα στα γαλλικά και στα γερμανικά. Αυτές οι επιλογές γίνονται μηχανικά, χωρίς διασυνδέσεις μεταξύ των γλωσσικών μαθημάτων, τα οποία καταδικάζονται εν τέλει σε έναν δευτερεύοντα ρόλο στο σχολικό πρόγραμμα και περιβάλλον.

Στο Παραδοτέο αυτό, προτείνουμε βασικούς λόγους για την εκμάθηση γλωσσών, αρθρώνουμε επιχειρήματα γύρω από αυτούς τους λόγους, και δομούμε μαθησιακές δραστηριότητες, γύρω από τις συγκεκριμένες ιδέες και αξίες, προς αξιοποίηση στις διάφορες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου (ηλικίες παιδιών 6 – 12 ετών).

2. Λόγος 1 - Διευρύνεται η ματιά μας για τον κόσμο

Στον πλανήτη μας ζούνε 7 δισεκατομμύρια άνθρωποι. Είναι σημαντικό να μπορούμε να ζήσουμε όλοι μαζί, να ζήσουμε με ειρήνη. Για να γίνει αυτό, χρειαζόμαστε την επικοινωνία. Και για την επικοινωνία χρειαζόμαστε τις γλώσσες. Κι αν δεν μπορούμε να τις μιλήσουμε, μπορούμε να κατανοήσουμε μερικές από αυτές.

Η γλώσσα και ο πολιτισμός είναι τόσο αλληλένδετα που η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας χτίζει τόσο πολιτισμική κατανόηση όσο και παρέχει βαθιές γνώσεις για το πώς βλέπουν οι άλλοι άνθρωποι τον κόσμο. Οι γλωσσολόγοι υποστηρίζουν ότι ο τρόπος που βλέπουμε τον κόσμο διαμορφώνεται από τη γλώσσα που χρησιμοποιούμε.

Διαφορετικές γλώσσες μπορούν να διαμορφώσουν τον εγκέφαλό μας με διαφορετικούς τρόπους. Σε ορισμένες γλώσσες, οι γεωγραφικές συντεταγμένες - βορράς, νότος, ανατολή και δύση - χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν την τοποθεσία κάποιου πράγματος, ποτέ υποκειμενικοί όροι όπως αριστερά και δεξιά. Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι οι ομιλητές αυτών των γλωσσών έχουν εξαιρετικές ικανότητες χωρικής πλοήγησης.

Η εκμάθηση γλωσσών παρέχει μια εικόνα για τις πολιτισμικές παραδόσεις που βοήθησαν στη διαμόρφωση μιας γλώσσας. Για παράδειγμα, στα κινέζικα υπάρχουν διαφορετικές λέξεις για τους συγγενείς ανάλογα με το αν είναι από την πλευρά της μητέρας ή του πατέρα και ανάλογα

με τη σειρά γέννησής τους. Γιατί; Ιστορικά στην Κίνα, αυτό μετέφερε σημαντικές πληροφορίες σχετικά με την κοινωνική θέση ενός ατόμου.

Έτσι, αν η συνύπαρξη εξαρτάται πραγματικά από το να μπορούμε να μπαίνουμε στη θέση των άλλων ανθρώπων, το να μπορούμε να μιλάμε τη γλώσσα τους μας βοηθά να κατανοήσουμε σε βάθος πώς βλέπουν οι άλλοι τον κόσμο.

Ιδέα Δραστηριότητας:

«Με νέα, παράξενα ονόματα». Ας επικοινωνήσουμε δίνοντας νέα ονόματα σε αντικείμενα και πρόσωπα γύρω μας. Ας συμφωνήσουμε να τα λέμε έτσι για ένα συγκεκριμένο διάστημα, π.χ για μία ημέρα.

3. Λόγος 2 - Αποκτούμε ενσυναίσθηση

Όταν τα παιδιά μαθαίνουν μια νέα γλώσσα, έρχονται σε επαφή με έθιμα και αξίες που ανήκουν σε μια διαφορετική κοινωνία. Αυτό τα ενθαρρύνει να σκέφτονται από μια νέα οπτική γωνία, βελτιώνοντας την πολιτισμική ευαισθησία και την ενσυναίσθηση. Σε μια κρίσιμη στιγμή της ανάπτυξής τους, η έκθεση των παιδιών σε νέους τρόπους να βλέπουν τον κόσμο και να εκτιμούν την προέλευση των άλλων μπορεί να είναι καθοριστική για τον χαρακτήρα τους. Τα παιδιά σε πολύγλωσσα περιβάλλοντα έχουν κοινωνικές εμπειρίες που τους παρέχουν συνήθη πρακτική στην εξέταση των απόψεων των άλλων: πρέπει να σκεφτούν ποιος μιλάει ποια γλώσσα σε ποιον, ποιος καταλαβαίνει ποιο περιεχόμενο, καθώς και τις ώρες και τους τόπους στους οποίους μιλιούνται διαφορετικές γλώσσες.

Ιδέα Δραστηριότητας:

«Στα Παπούτσια μου»: Τα παιδιά σχηματίζουν έναν κύκλο και μοιράζονται μια προσωπική εμπειρία ή συναίσθημα, όπως αλλαγή σπιτιού ή η αλλαγή σχολείου. Όποιος παιδί έχει νιώσει με τον ίδιο τρόπο μπαίνει στη μέση ή τρέχει πίσω από τα παπούτσια του αρχικού παιδιού, δημιουργώντας μια οπτική για κοινές εμπειρίες.

4. Λόγος 3 - Οι περισσότεροι άνθρωποι είναι πολύγλωσσοι

Μαθαίνοντας γλώσσες, μπορούμε να επικοινωνούμε με περισσότερους ανθρώπους.

Δημιουργούμε διαπολιτισμικές φιλίες, μπορούμε να ζήσουμε συναρπαστικές ταξιδιωτικές περιπέτειες και να αποκτήσουμε βαθύτερες γνώσεις για το πώς οι άλλοι βλέπουν τον κόσμο.

Μάθε Κινέζικα και θα μπορείς να μιλήσεις με περισσότερους από ένα δισεκατομμύριο ανθρώπους παγκοσμίως. Μάθε Χίντι και μπορείς να μιλήσεις με άλλα 650 εκατομμύρια ανθρώπους. Τα Ισπανικά σου προσφέρουν περίπου άλλα 420 εκατομμύρια. Αν μιλάς ήδη Αγγλικά, θα μπορούσες σχεδόν να μιλήσεις με τον μισό πληθυσμό του κόσμου!

Ιδέα δραστηριότητας:

Δουλεύουμε με το infographic «Οι πιο ομιλούμενες γλώσσες στον κόσμο». Κάνουμε μικρές ομάδες και μαντεύουμε ποιες μπορεί να είναι οι 10 μεγαλύτερες γλώσσες του κόσμου. Βρίσκουμε 20 λέξεις από την κάθε γλώσσα και δημιουργούμε ένα πολυγλωσσικό bingo, για να το παίξουμε μέσα στην τάξη.

5. Λόγος 4 - Βοηθάει το μυαλό να εξελιχθεί

Όλα τα στοιχεία που έχουμε από έρευνες δείχνουν ότι τα άτομα που είναι δίγλωσσα είναι καλύτερα από τα μονόγλωσσα σε εργασίες που απαιτούν πολλαπλές εργασίες και εστίαση της προσοχής. Η υπόθεση να το εξηγήσουμε αυτό είναι ότι η προσπάθεια να επιλέγουν συνεχώς τη σωστή γλώσσα την κατάλληλη στιγμή παρέχει μια «πνευματική γυμναστική» για τα δίγλωσσα άτομα, η οποία τους δίνει επιπλέον εξάσκηση στην εστίαση της προσοχής τους.

Ιδέα δραστηριότητας:

Παίζουμε «Μάντεψε Ποια (Γλώσσα)»: η παραλλαγή του γνωστού παιχνιδιού «Μάντεψε Ποιος» που ετοίμασε η ομάδα του έργου ΓΛΩΣΣΑΝΑΞ.

6. Λόγος 5 - Με ετοιμάζει για μια καλύτερη εργασία στο μέλλον

Η γλωσσική εκπαίδευση είναι κρίσιμη για το μέλλον και η διγλωσσία μπορεί να διευρύνει τις επιλογές σταδιοδρομίας. Πολλές θέσεις εργασίας στην εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη, την κοινωνική εργασία, την εθνική ασφάλεια, τη μετάφραση, τον τουρισμό και τις διεθνείς επιχειρήσεις απαιτούν ή ευνοούν υποψήφιους/ες που είναι δίγλωσσοι/ες, με αποτέλεσμα περισσότερες ευκαιρίες εργασίας για όσους/ες μπορούν να μιλήσουν μια δεύτερη γλώσσα (ή και περισσότερες). Η γνώση μιας ξένης γλώσσας μπορεί να διευκολύνει την επιλεξιμότητα για θέσεις εργασίας, πρακτική άσκηση και προγράμματα σπουδών σε άλλες χώρες - ειδικά εάν έχουμε κρίσιμες και ήπιες δεξιότητες.

Ιδέα δραστηριότητας:

Παιχνίδι ρόλων για μια συνέντευξη εργασίας, όπου τρεις διαφορετικοί/ές παίκτες/ριες μιλούν αυτοσχεδιάζοντας σε τρεις διαφορετικές γλώσσες.